

Onderweg naar nergens

Eén zijn met de natuur, dat is het doel van een Muir Trek, een dag doorbrengen in het hier en nu. Met natuur heeft Pam van der Veen niet veel op, maar met leven in het nu des te meer.

Foto's: Marco Hofsté

D

De natuur en ik, we zijn niet zo'n gelukkige combinatie. Ik vind het heus wel belangrijk, dat is het punt niet. Heel goed dat het er is, natuur. Natuurbeschermers snap ik ook, ik steun zelfs een paar organisaties. En dat mensen er de hele tijd doorheen willen wandelen en fietsen: prima. Maar zelf kan ik er niet zo veel mee. Het is me te groot, te ver, te ongerept. Natuur vind ik meer iets om van een afstand te bekijken, op tv of vanuit een rijdende auto.

Dat ik vrijwillig een half etmaal over de Veluwe zou zwerfen, lag dan ook niet voor de hand. Maar toen las ik over de Muir Trek, een manier om niet 'met je hoofd' te wandelen, maar de natuur op een andere manier te ervaren. John Muir was een Schots-Amerikaanse natuurvorser uit eind 19de eeuw, die niets liever deed dan de wildernis intrekken en boeken volschrijven over zijn extatische ervaringen. De naar hem vernoemde trek is een intuïtieve wandeling buiten de gebaande paden. Je loopt niet van A naar B, maar laat je leiden door het landschap. Wandel je met een groep, dan bepaalt iedereen om beurten waar de tocht heen gaat. Praten mag, maar alleen over wat zich voordoet tijdens de trek.

Omdat horloges en telefoons thuis blijven, weet niemand hoe laat het is; tijd en richting vallen weg, je wandelt in het moment. Kortom, je leeft één dag in het hier en nu. Wie wil dat niet? Mij klonk het als muziek in de oren, en dus boekte ik zo'n Muir Trek bij Staatsbosbeheer. Van zonsopgang tot zonsondergang zou ik met een groep over de Veluwe dwalen, onder leiding van een boswachter.

Terugkompil

Op vrijdagavond verzamelen we bij Het Jachthuis, in de bossen van Ugchelen. Boswachter Monique heet ons welkom en wijst de luchtbedden waarop we die nacht zullen slapen. „Voor de zon opkomt, maak ik jullie wakker”, deelt ze mee. „Een halfuur later vertrekken we. Verder verklap ik niets, behalve dat het verboden is je zorgen te maken. Niet over thuis, niet over je werk, niet over de tijd. Betrap ik je daar toch op, dan krijg je van mij een 'terugkompil-tje' om je weer in het moment te brengen.”

De volgende ochtend zitten we voor dag en dauw in een kring tussen de bomen. Monique heeft tasje met proviand over onze rugzakken verdeeld. Terwijl de spechten tegen de bomen roffelen, leest ze ons een tekst voor van John Muir. De natuurvorser hield wel van een uitdaging, zo leren we. Hoe woester het landschap, hoe groter de kans op verdwalen, hoe euforischer Muir. De natuur kon hem zo in vervoering brengen dat hij er bijna aan leek te

Van het padje

Om beurten bepalen de wandelaars hoe de tocht verder gaat. Hier wijst journalist Pam van der Veen, in het blauw, de weg.

bezwijken. „Elke ochtend, als ze uit hun diepe slaap ontwaken, lijken de gelukkige planten en al onze dierlijke medeschepselen groot en klein, ja zelfs de rotsen, uit te roepen: 'Word wakker, word wakker, verheug je, verheug je, kom ons liefhebben en doe mee aan ons lied. Kom, kom!'” leest Monique voor. Even valt er een stilte. „Was hij misschien manisch?” opper ik. Monique haalt haar schouders op. „Zou kunnen”, zegt ze. „Bang was hij in elk geval niet.”

En inderdaad, Muir trotseerde meer gevaar dan wij op de Veluwe gaan tegenkomen. Hier geen kolkende rivieren, gapende ravijnen of hongerige beren. Met de AI in de buurt is verdwalen geen optie, en het enige *wildlife* waarvoor wij moeten oppassen, zijn moederzwijnen met jongen. Die, en met Lyme besmette teken.

Terwijl de zon opkomt, struinen we door de bossen. We gaan zo vaak mogelijk van het pad af. Normaal gesproken riskeer je daarmee een boete van rond de 90 euro, maar tijdens de Muir Trek mag het. Om de paar meter staat een van mijn medewandelaars stil bij iets

belangwekkends. Een vossenhol. Een herten-spoor. Een tondelzwam. Rendiermos. Een door eversnuiten omgewoeld stuk bosgrond.

Allemaal dingen waar ik anders blind aan zou zijn voorbijgelopen. Ik ben blij dat mijn groep zo veel van de natuur af weet, al steekt mijn eigen gebrekkige kennis daar wel extra pijnlijk bij af. Ik kan nog geen eik van een beuk onderscheiden, herken niet één vogel en stap met mijn lompe wandelschoenen achtereenvolgens in een dassenburcht en een mierenhoop.

„Bósmieren”, zegt Monique. „Luister naar het geluid.” Met mijn oor boven het nest hoor ik het ruisen van de regen. De miljoenen krioelende mierenpootjes klinken als een zachte voorjaarsbui. „Mooi”, fluister ik. Dan zie ik hoe een troep van diezelfde mieren al halverwege mijn kuit is. Haastig klop ik mijn spijkerbroek af en maak dat ik wegkom.

De rest van de groep staat inmiddels over een hoopje gebogen. Het blijken reeënkeutels. Sowieso gaat het gesprek vandaag opvallend vaak over poep. Nu eens wordt het ochtendmaal van de vos aan de hand van diens verse drollen bediscussieerd, dan weer kijken we vertederd naar een bergje biggenkeutels en bij het ontbijt presenteert iemand de uitwerpselen van het edelhert. Ik leer wat een wildwissel is – een door dieren gevormd pad in het landschap – en kijk naar de afdrucken van hoefjes en pootjes in de malse bosgrond.

Dan steekt Monique een vinger in de lucht. „Ruik! Die maggigeur!” We ademen diep in

Op de plaats rust

Tijdens een van de vele rustmomenten leest boswachter Monique voor uit het werk van John Muir, de Amerikaanse natuurvorser naar wie de trek is genoemd.

Waarschuwing

Deelnemers die zich verliezen in te veel feitelijkheden, kunnen rekenen op een 'terugkompil'.

door de neus. „De typische lucht van varkens. Ze zijn in de buurt!” De groep knikt. Ik ruik helemaal niets. Wel doemt opeens de herinnering op aan het verhaal van een vriendin. Ooit zat zij met haar hele gezin twee uur in een boom wegens woedende wilde zwijnen.

Raspend gekwaak

Gaandeweg de wandeling gaan mijn zintuigen verder open en laat ik het idee los dat ik 'ergens naartoe' loop. We banen ons een weg door struiken, ontdekken grazige open plekken, steken de prachtige Hoog Buurlose Heide over en lunchen op een zandverstuiving. Uit onze rugzakken komen de heerlijkste broden en

kazen tevoorschijn, en een gasstelletje om koffie te zetten. Een hagedis schiet weg voor mijn voeten, hoog boven ons klinkt een soort raspend gekwaak. „Een raaf”, zegt Monique, die met haar ogen dicht op het zand in de zon ligt.

Meer wil ze er niet over kwijt, want: „De Muir Trek is geen excursie. Het gaat er niet om dat je onderweg zo veel mogelijk te weten komt, maar dat je één bent met de natuur. Dat je naar binnen gaat door buiten te zijn.” De boswachter geeft wel antwoord als je iets vraagt over plant of dier, maar wie zich verliest in feitelijkheden, kan rekenen op een 'terugkompil'. Vandaag is immers alleen het hier en nu van belang. →

UIT & THUIS

Muir Trek praktisch

Ook toe aan een dag waarop gisteren en morgen niet bestaan? De dit najaar geplande treks zijn al geruime tijd volgeboekt. Volgend voorjaar staan er treks in de agenda op 31 maart-1 april en 8-9 april. Het avontuur begint om 19 uur en duurt tot de volgende dag 21.30 uur. Vroeg boeken is gewenst. Prijs: €175 p.p. 31 mrt-1 april en 8-9 april 2017 De extra treks van nov. zijn alweer vol. staatsbosbeheer.nl

Nieuw leven
 Hoewel de trek geen excursie is, stapt de boswachter het water in, op zoek naar kikkerdrit.

Hoe goed dat concept is, merk ik in het contact met de groep. Uitsluitend over de wandeling zelf mogen praten – het is even wennen, maar wat werkt het verfrissend. Tijdens de Muir Trek heb je het niet over wat je doet, maar over wat je ziet, en daardoor valt er veel ballast weg. De neiging om je van je belangstellende kant te tonen, bijvoorbeeld, door te vragen naar kind en carrière. Of de neiging stiltes op te vullen, met je eigen triviale verhalen. In plaats daarvan ontstaat er ruimte. Ruimte voor observaties, grapjes en aangenaam zwijgen. Bijkomend voordeel is dat ik niets hoeft uit te leggen over mijn onvermogen om eekhoortjesbrood te herkennen. Al zie ik soms wel een opgetrokken wenkbrauw als ik voor de derde keer vol in de kleverige hars van een vliegden grijp. Eén keer vraagt iemand: „Jij komt zeker uit de stad?”

Variatie
 De tocht gaat door loof- en naaldbossen, over heidevelden, grasvlakten en door het stuifzand.

„Kijk nou”, fluistert een collega-wandelaar. „Wat prachtig...” Ik knik voorzichtig. „Wow”, stem ik in, op gedempte toon. „Fantastisch. Ehm, wat zijn het?” De vrouw kijkt me ongelovig aan. „Zwijnen natuurlijk”, antwoordt ze. Het kleine beetje *nature credibility* dat ik nog had, ben ik bij deze verloren. Als bij afspraak draaien de dieren ons de rug toe en zetten het op een lopen. De groep is verrukt. We hebben wilde varkens gezien!

Om het te vieren eten we met Monique het blikje terugkompillen leeg. Het blijken zoetzure cranberrysnoepjes te zijn, die we zittend op een boomstam verorbereren. Terwijl de zon ondergaat achter een wolk, zegt iedereen in één woord wat de dag hem heeft gebracht. ‘Avontuur’, noemt iemand. ‘Rust’, meent een ander. ‘Welkom’, zegt een derde. Voor mij is het ‘verrassing’. Ik had nooit gedacht dat ik het zo leuk zou vinden, een hele dag tussen de flora en fauna. Misschien toch zo gek nog niet, dat wandelen in die natuur. Ik ben blij met die ontdekking. En tevreden, omdat ik de trek niet alleen dapper heb doorstaan, maar er zelfs van genoot. Een tevredenheid die aanhoudt als ik die avond weer thuis ben, tot de volgende dag na het douchen. Terwijl ik me afdroog, vind ik tussen mijn borsten een ingegraven teek. ■

Ik had nooit gedacht dat ik het zo leuk zou vinden, een hele dag tussen de flora en fauna. Misschien toch zo gek nog niet, dat wandelen in die natuur